

«És molt difícil guanyar Duran en aquest congrés»

ENTREVISTA. S'ha celebrat el 25^è Congrés d'Unió Democràtica, que ha debatut qui havia de ser la persona que liderés el partit els propers anys. Josep Antoni Duran i Lleida, l'etern dirigent del partit, o Josep Maria Vila d'Abadal, l'alcalde de Vic, que li volia prendre el tron per convertir Unió en una opció independentista. Vam parlar amb **Josep Maria Vila d'Abadal** abans de la vetllada per saber com afrontava una disputa que sabia que no podia guanyar.

Caricatura Josep M. Vila d'Abadal, vist per Yeray S. Iborra

Josep Maria Vila d'Abadal i Serra és l'alcalde de Vic, però va néixer a Barcelona el 1954. Vinculat al món rural, va estudiar una enginyeria tècnica agrícola. Home de poques paraules, a més de ser diputat al Parlament, de bregar amb Josep Anglada a l'Ajuntament de Vic i de presidir l'Associació de Municipis per la Independència, ara es disposa a fer caure Duran de la direcció d'Unió Democràtica. Vila d'Abadal afirma que Unió ha de donar una resposta més nacional als temps que estem vivint.

¿La candidatura a presidir Unió és un intent de fugir del panorama polític a Vic, que es va complicar després de les eleccions municipals amb la consolidació de Plataforma per Catalunya com a segona força?

No, en absolut. Perquè alcalde de Vic ho seré encara que sigui president del consell de govern [d'Unió], cosa que és complicada. La candidatura la motiva el fet de tenir una altra manera de pensar que és el que hem de fer al nostre país i una altra manera de veure Unió.

Si pogués tornar enrere, tornaria a plantejar l'eliminació dels immigrants sense papers del padró després dels maldecaps que li ha donat?

Sí, esclar. Els immigrants que no tenen papers, generalment, no es poden registrar perquè no sabem qui són, no? Per tant, és necessari saber a la ciutat qui tens. La gent ha de venir amb papers, ben documentat. Amb papers vol dir amb documentació personal, no amb papers d'origen. És necessari per a la seva pròpia protecció que estiguin legalitzats i que estiguin amb tots els drets que té una persona que està legalment a la nostra societat. Necessitem això, vaja. Bàsicament, el motiu és de protecció d'ell mateix.

Vostè va reconèixer que CiU, a Vic, havia fracassat perquè no havia aconseguit aturar l'ascens de PxC.

Sí.

Fins al punt que es va plantejar abandonar la política.

No, la política no. Vaig estar a punt de deixar l'alcaldia. Va ser un fracàs per part nostre. Aquests quatre anys de feina, de treballar per a la ciutat i poder demostrar que, realment, l'Ajuntament treballava per a tots els ciutadans, per als immigrants, però també per als d'aquí i que la solució és integrar-los i conviure bé amb pau i harmonia entre tots, obligant que ells també facin el que han de fer a la nostra societat, però ajudant que ho facin, doncs va portar a un augment de Plataforma. És un fracàs.

En una entrevista després de la polèmica del padró, fa dos anys, vostè va dir que s'havia

de tenir en compte els votants de Plataforma a l'hora de formular polítiques. La CUP ha expressat que en els últims plens s'ha fet evident la connivència entre el govern i Plataforma.

Bé, la CUP té el seu projecte per a Vic. Aquesta nova CUP confronta amb el govern, amb mi personalment. La CUP de l'altre període era totalment diferent. Era una CUP que tenia un altre projecte, que tenia els seus moments que plantava cara amb la seva opinió. Deien «la meva opinió sobre aquest tema és aquesta i, per tant, creiem que s'ha de fer així». Però tenia un comportament amb el govern de respecte, d'oposició constructiva. Ara tenim una CUP que fa oposició destructiva, de confrontació. El que està fent és enfrontar-se a mi personalment i amb el govern. Una manera d'anar contra mi és dir que estic convivint amb l'Anglada, cosa que no és certa. El que sí que és cert és que l'Anglada ha baixat la pressió, l'actitud l'ha canviada quant al comportament als plens i la relació amb l'equip de govern. Per tant, si ell canvia l'actitud, també és normal que jo canviï l'actitud. Pel bé de la ciutat, treballem conjuntament. [La CUP] no ho veu així i ella sabrà el que farà.

Sí no pot aturar l'Anglada, es veu capaç de prendre el tron a Duran?

No té res a veure una cosa amb l'altra. L'Anglada és una opció política molt extremada, populista i, per tant, crec que són dolentes les seves solucions per a la ciutat en tant que poden portar pèrdua de convivència, confrontació social, no integració dels nouvinguts i, a llarg termini? El tema d'en Duran és molt diferent, porta 30 anys al partit, el respecte moltíssim, ha fet una gran feina per a Catalunya, per al meu partit, Unió Democràtica de Catalunya, però crec que és moment de deixar pas. Ell ha de deixar que hi hagi renovació. La seva visió del fet nacional, les seves polítiques que per avançar en el projecte nacional i identitari no coincideixen amb les meves. Hem d'anar cap a un Estat clarament independent per, després, tenir relacions amb Europa i amb Espanya des de la llibertat. I ell pensa que no. Que nosaltres necessitem ser a Espanya, que el país necessita Espanya per tirar endavant. Això és radicalment diferent i aquí és on hi ha la discussió. També, internament, penso que hi ha d'haver més democràcia als partits, al meu també. Hem de fer passes internes perquè el partit sigui més democràtic amb els militants i simpatitzants.

Duran arriba al congrés amb 3.400 avals i vostè, 396. Ja ha reconegut que ho té pràcticament impossible. No seria més efectiu retirar-se i intentar influir en les tesis de la candidatura de Duran?

No, no cal retirar-se perquè ho faran igual. Al congrés pots portar esmenes a la ponència, fer mocions. N'hem fet i en tenim a punt per defensar-les i intentar canviar la ponència perquè avali unes tesis més nacionalistes, més sobiranistes. Això ho farem igualment. Retirar-se seria un contrasentit. És una aposta que necessita el partit, aquest govern. El vot és secret. Ja entenc que és molt difícil guanyar a Duran en aquest congrés. [La candidatura serveix per] posar una primera llavor, un primer punt al partit per treballar en aquesta direcció.

Per què ha de canviar Unió si, amb Duran de candidat, CiU va guanyar per primera vegada a la història les eleccions generals del novembre a Catalunya?

Perquè, en aquests moments, el nostre país té un problema, té una crisi molt forta, nacional. Hem de postular i definir el camí que necessita Catalunya cap al futur en aquest tema i jo crec que, clarament, és la independència. En Duran creu que no i jo crec que això s'ha de tirar endavant.

Vostè demana que el partit retorni als orígens ideològics. Inicialment, la Unió del seu avi i de Carrasco i Formiguera apostava per la confederació. La ponència política que presenta la direcció del partit al Congrés ja parla de «sobirania confederal».

La ponència parla una altra vegada, es reafirma en la confederació d'estats ibèrics. El meu avi i en Carrasco van fer una ponència al primer congrés en què deien una confederació d'estats ibèrics perquè en aquella època no hi havia Europa, ni projecte confederal. Sí que hi havia un projecte

europèu i ells [Carrasco i companyia] van dir que eren europeistes i que treballarien per una confederació d'estats europeus, els no ibèrics també. S'inicia la [II] República en aquells moments i ells van dir que la solució seria una República amb estats confederats, un d'ells l'Estat català. La idea posada al dret d'avui és aquesta confederació d'estats europeus on Catalunya és un estat independent dins d'Europa.

En una entrevista a *Nació Digital* abans de les eleccions catalanes a la Generalitat, vostè apostava per la confederació i no per la independència. Què ha canviat?

En el *Nació Digital*? Jo apostava per la confederació? No, no... [Vila d'Abadal va dir en l'entrevista publicada per Salvador Cot el 18/11/2010 que «l'Estat espanyol quedarà reconstruït quan contingui diversos estats independents dins d'una confederació, que és el que ha de ser»]. Devia matisar que la confederació ja representa la independència. Una confederació suposa un Estat propi, independent, per confederar-se. Si no, seria una federació. Però no canvia res. El que passa és que es van aclarint les qüestions quan vas debatent i vas agafant posicions. Vas aclarint la teva posició.

No creu que intenta forçar massa el partit volent-lo conduir a posicions independentistes després de molts anys de moderació en temes nacionals? Unes posicions que són més ambiciosos que les de Convergència.

És que Unió Democràtica? Jo agafo l'esperit fundacional, de la gent que va fer la transició, en temps de la dictadura i l'esperit dels primers militants que governaven en democràcia. Aquest és l'esperit que vull tornar a recuperar i posar-lo avui dia. Realment, aquella gent eren molt més nacionals, nacionalistes -no sé si radicals és la paraula- o més independentistes que no pas Convergència. Això és posar el partit on li correspon.

Es presenta amb 396 avals, però destacats dirigents del sector sobiranista d'Unió com Antoni Castellà, Marta Vidal o Josep Martorell s'han sumat a la candidatura de Duran. Se sent sol defensant els crítics?

No. Aquesta gent ha decidit que ara no era el moment adequat per fer aquesta transició. Volen fer l'aposta que vostè deia al principi: des de dins, intentar influir en aquest canvi. Jo crec que sí que és el moment perquè Catalunya requereix una definició clara dels partits en aquest tema i Unió l'ha de fer radicalment clara. Canviar el comitè de govern d'en Duran des de dintre és impossible. No ho aconseguiran.

Pesos pesants de Convergència, com el secretari d'Organització, Josep Rull, han elogiat el paper de Duran a Madrid. És estrany si tenim en compte que vostè té un perfil que sembla més proper a Convergència.

Ho pot semblar, però cadascú té la seva personalitat. A Convergència hi ha dirigents que els pot semblar adequada la manera de treballar de Duran a Madrid i d'altres que no. A en Rull li sembla molt bé, jo ho trobo perfecte. En Duran realment fa bona feina a Madrid en moltes qüestions. En d'altres crec que és poc nacionalista o matisa massa el nacionalisme. Són opinions meves. En Rull és de Convergència, però hi ha altres maneres de pensar a Convergència. No sé per què m'han de veure a mi més proper a Convergència que a Duran. En unes coses seran més [propers] amb mi i en d'altres, més amb ell.

Vila d'Abadal, assegut en una butaca del seu despatx de l'alcaldia de Vic. Foto: Aida Solà

Les joventuts del partit, que són més sobiranistes que la direcció, també aposten per Duran. Com és que no les ha convençudes?

Això és cosa d'ells. No ho sé. A mi m'estranya que les joventuts siguin tan radicalment

moderades. És molt curiós. En un moment així, les joventuts dels partits solen ser com els joves: radicals, sense por de dir les coses i amb ambició de futur. En definitiva, el projecte d'avui seran el que viuran ells. A mi m'estranya. No tinc cap explicació d'això.

Vostè demana que el president del partit no es pugui presentar a càrrecs institucionals com fa el PNB. Per què va donar suport a Duran i Lleida durant les eleccions generals, doncs?

Un cop el partit ha decidit que el candidat és Duran i Lleida, per disciplina de partit, per col·laborar, perquè penso que CiU tingui més diputats a Madrid és bo per a Catalunya, jo tinc de treballar per al projecte comú. La democràcia és això. No has de fer sempre el que vols. En el moment del congrés, en un consell nacional, fas propostes. Si guanyes, s'apliquen. Si perds, has d'acceptar la majoria de l'opinió dels altres. La majoria de l'opinió del partit, dels militants, del consell nacional, quan van elegir el candidat, van dir que en Duran era un bon candidat i jo vaig haver de donar-li suport. El vaig recolzar convençut que era la feina que havia de fer en aquell moment.

Creu que 30 anys de lideratge de Duran són massa. Però a la vegada l'ha definit com «un gran polític» i «un animal polític en el bon sentit de la paraula». Per què Unió ha de perdre aquest capital?

No, que no estigui al comitè de govern no vol dir que l'ha de perdre. Seguirà treballant a Madrid, pot treballar a Catalunya amb càrrecs institucionals. Pot tenir molt recorregut polític perquè encara és jove [59 anys] i pot tirar endavant molts projectes. Ha de deixar pas a dins el partit per fer una renovació interna, per donar pas a un altre estil de partit.

Vostè demana reformular la relació entre CDC i UDC per aprofundir en la federació. Superar les quotes a les llistes i apostar per la meritocràcia. Però CDC té molts més homes i, a la pràctica, podria aplanar el terreny per diluir el paper d'Unió.

Els partits depenen de si mateixos. El fet d'estar en una federació et pot ajudar o perjudicar. En aquest cas, com que estem governant i és un bon projecte que governa Catalunya amb èxit polític, beneficia els dos socis. Si sabem aprofitar aquesta situació, Unió es pot reforçar a si mateixa. Pot créixer, ha d'aportar més gent. [Unió] ha de tenir més pes polític de qualitat, no parlo de quantitat. No he dit mai que haguem d'anar a mitges. Hem d'anar en funció de la qualitat de les persones, no si són d'aquí o d'allà.

Ha denunciat la poca qualitat democràtica d'Unió. La CUP de Vic també ha dit el mateix de vostè per no incloure diverses mocions a l'ordre del dia del ple del mes de maig.

No té res a veure una cosa amb l'altra. La democràcia interna la determinen uns estatuts, que determinen els processos interns d'elecció de membres. Unió realment ha perdut molt, moltíssim, perquè era un partit molt democràtic, on hi havia llistes obertes, el comitè de govern no podia tenir càrrecs polítics -només un tant per cent molt petit-, hi havia participació de la gent de baix a dalt, no estava permesa la ingerència del comitè de govern en eleccions d'assemblees locals i comarcals? Això ha canviat i s'ha de recuperar. La meva decisió de no posar mocions de la CUP i d'altres en aquest ple és per un tema procedimental. Amb quatre mocions vam acabar [el ple] a un quart de quatre de la tarda, més una que vam acceptar d'urgència de la CUP. Amb nou mocions el ple no era viable. Les coses han de durar el temps que han durar. Un ple no pot durar vuit hores. No som capaços d'aguantar intel·lectualment un ple de vuit hores. No té cap sentit. Les vaig passar al proper ple si ho troben convenient. Si no, ho sento. Això no és no ser democràtic, és utilitzar els mecanismes per fer viables les institucions.

Vostè va dir en una entrevista a l' *Avui* el 2008 que Unió es faria mal anant sola en unes eleccions. El partit té poc suport social?

El partit és petit, té poc reconeixement i, en aquest moment, té una visió molt esbiaixada al centre dreta, de partit conservador, poc nacionalista, més espanyolista, més de l'estil del Duran. La imatge de Duran és la imatge d'Unió. Tenim un partit que sol tindria poc recolzament perquè ja hi ha altres partits com el Partit Popular que li agafa un espai claríssim i Convergència ens n'agafa un altre. Unió ha d'agafar la seva personalitat. El que reclamo és recuperar la personalitat d'Unió, que està perfectament dibuixada. I ens podem plantejar el que podem fer en el futur. Segueixo apostant per la federació, és un bon projecte. Perquè Catalunya sigui independent, necessitem una Convergència i Unió clarament reforçada i independentista.

Vostè presideix l'Associació de Municipis per la Independència, en va ser l'impulsor. Ara ja compta amb més de 430 municipis associats, però encara no han dut a terme cap acció. Esperen que s'hi afegixin grans municipis com Barcelona per fer la primera passa?

Sí que estem fent accions. Fem reunions d'executives, farem l'assemblea el juny a Girona i aquest dia farem tot el full de ruta de la feina que haurem de fer durant un any. Accions concretes. A Municipis [per la Independència] no es poden improvisar les accions ni el que s'ha de fer. Municipis és una associació d'institucions. És seriosa. Són ajuntaments. Per tant, té la capacitat de representació del territori i de la gent en funció de les eleccions locals. Hem de vigilar de no tirar endavant aquest projecte amb frivolitat. Hem de ser rigorosos. Farem aquest pla i començarem a treballar immediatament. Sí que tinc de fer accions un dia d'aquest. Ja vam anar a veure la presidenta del Parlament [Núria de Gispert] i ens ha de rebre un dia que pugui el president de la Generalitat. Hem demanat hora al president de l'Estat espanyol. Demanarem relacions amb les cases regionals, treball amb l'Assemblea Nacional [Catalana] amb actes que fem d'explicació i de proclamació de l'Assemblea mateixa, però també d'explicació del projecte nacional quant a la independència i a l'Estat propi. Sí que anem fent coses.

Com a alcalde de Vic, aposta per millorar les connexions ferroviàries amb Ripoll i Puigcerdà. Per què no aposten per un tren entre Vic i Manresa?

Ja hi ha el tren transversal que el dibuixa. Si no hem aconseguit encara la doble via de Vic a Barcelona, que en diem de Ripoll a Barcelona, doncs imagini's si ho demanem de Vic a Manresa. És impossible.

La Catalunya central no aniria millor si les dues grans capitals de la zona busquessin més sinergies?

Ja les estem buscant. Les trobarem. Totalment d'acord. Amb l'alcalde actual [Valentí Junyent], trobarem moltes sinergies i moltes maneres de col·laborar les dues ciutats. Tenim personalitats diferents, que són complementàries. Podem sumar claríssimament els uns i els altres.